

FORMULARUL TIPIZAT AL DOCUMENTULUI DE ANALIZĂ A IMPACTULUI	
Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (stimularea comerțului electronic)
Data:	10 mai 2022
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Economiei
Subdiviziunea:	Direcția politici în domeniul tehnologiei informației și economiei digitale
Persoana responsabilă și datele de contact:	Andrei Cușcă, Șef Direcție, tel.: 22 250 557, e-mail: andrei.cusca@me.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
<i>a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Actualizarea legislației privind comerțul interior și completarea acesteia cu prevederile necesare privind comerțul electronic: noțiuni, regim de notificare, definierea unităților comerciale fără suprafețe comerciale, serviciile societății informaționale, etc. (Legea nr.284/2004 privind comerțul electronic acordată cu prevederile Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior); 2. Completarea legislației privind protecția consumatorului în comerțul online (Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor); 3. Dezvoltarea cadrului legal intern privind piața regimul zilierilor în activitatea de curierat; 	

4. **Eliminarea constrângerilor pentru protecția datelor cu caracter personal de către operatorii ce practică activitate comercială transfrontalieră;**
5. **Crearea cadrului normativ pentru instituirea Centrului informațional în domeniul tehnologiilor financiare (FinTech).**
6. **Uniformizarea cerințelor pentru rezidenți și non-rezidenți în procesul de comerț electronic**
7. **Clarificarea regimului vânzărilor online a producției alcoolice și a metalelor prețioase;**
8. **Alte ajustări legislative ocazionale ce vizează organizarea online a unor activități din cadrul companiilor.**

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Reieșind din scopul acestei inițiative, au fost identificate o serie de constrângeri și ambiguități esențiale, după cum urmează:

1. Comerț electronic/serviciile societății informaționale

- Termenul de comerț electronic este asociativ Legii comerțului interior nr. 231/2010, lege, care stabilește crearea cadrului juridic corespunzător desfășurării activităților de comerț și principiile generale de desfășurare a activităților de comerț pe teritoriul Republicii Moldova, formele comerțului și tipologia unităților comerciale. Sintagma *comerțul electronic* este cuprins în titlul Legii nr. 284/2004, însă, noțiunile și terminologia cuprinsului legii sunt caracteristice serviciilor societății informaționale. Din data primei adoptări în 2004 legea conținea noțiunea de comerț electronic, în 2017, prin transpunerea Directivei/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic), au fost introduce o serie de noțiuni noi inclusiv cea de *serviciu al societății informaționale*, creându-se astfel o dualitate de norme, noțiunile menționate devenind concurente împiedicând înțelegerea diferențelor dintre acestea și aprecierea activității desfășurate.
- În textul Legii 284/2004 termenul de comerț electronic corespunde de fapt subiecților, obiectului și altor aspecte ale serviciilor informaționale, precum reiese din art. 7 și art.8 și definirea noțiunilor respective. Art. 7 din legea citată nominalizează subiecții comerțului electronic: a) furnizori de servicii, b) destinatari ai serviciilor, c) intermediari în

comerțul electronic, totodată putem observa că definițiile din art. 4 statuează: furnizor de servicii – persoană fizică sau juridică care desfășoară activitate de întreprinzător și care pune la dispoziția unui număr determinat sau nedeterminat de persoane servicii ale societății informaționale; destinatar al serviciilor – orice persoană fizică sau juridică ce utilizează servicii ale societății informaționale în scopuri comerciale, profesionale, personale sau de altă natură, în special în scopul căutării de informații sau al furnizării accesului la acestea; intermediar în comerțul electronic – persoană fizică sau juridică ce acordă altor subiecți ai comerțului electronic servicii legate de organizarea și dirijarea sistemelor și rețelelor informaționale în cadrul comerțului electronic, inclusiv de transmiterea, obținerea și stocarea informației în formă electronică, acestea fiind caracteristice serviciilor societății informaționale, fiind transpuse din Directiva 2000/31. Menționăm că, normele juridice din Directivă 2000/31 nu utilizează termenul comerț electronic în sens de stabilire a unor norme imperative, de procedură sau reglementare a acțiunilor, inacțiunilor subiecților sau condițiile de desfășurare a activității.

- Directiva 2000/31 nu conține expres noțiunea de serviciu al societății informaționale, acesta regăsindu-se în Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului european și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale, care sună în felul următor - „*serviciu*” înseamnă orice serviciu al societății informaționale, adică orice serviciu prestat în mod normal în schimbul unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului. Directivele 2000/31 și Directiva (UE) 2015/1535 nu conțin o noțiune a comerțului electronic.
- Din cele relatate supra deducem că, comerț electronic în sensul Directivei 2000/31 este o denumire generică a raporturilor juridice de prestare a serviciilor societății informaționale, mai multe aspecte ale domeniului regăsindu-se în diferite acte normative ale UE. Prin urmare, s-a decis reformularea noțiunii de comerț electronic în cuprinsul Legii nr. 231/2010 prin excluderea acesteia din cuprinsul Legii nr. 284/2004, precum și modificarea mai multor prevederi ale ultimei prin prisma noțiunii de servicii a societății informaționale.
- Totodată, aspectele legate de încheierea contractelor la distanță actualmente sunt reglementate de Codul civil, prin urmare prevederile Legii nr. 284/2004 care reglementează modul de încheiere a contractelor din domeniu urmează a fi abrogate

2. Protecția consumatorului în comerțul electronic

- Se constată numeroase adresări din partea consumatorilor în care se atestă problema depunerii reclamațiilor către comerciant și restituirii produselor procurate sau beneficierii de garanție în cazul procurării mărfurilor din unitățile comerciale care nu dispun de suprafață comercială. Această situație presupune procurarea bunurilor prin magazinele on-line, care nu informează consumatorul despre modalitatea de beneficiere de drepturile oferite de prevederile Legii nr.105/2003 prevăzute de literele g) și j) al art. 9, literele h) și h¹) la art.10, asigurării respectării drepturilor consumatorilor prevăzute la alin. (4) al art. 12, alin. (1) al art. 18⁵, alin. (1) al art. 19, alin. (1) al art. 20 din Legea nr. 105/2003. În acest sens, se propune instituirea unui mecanism care ar obliga comercianții care nu dispun de magazine fixe cu suprafețe comerciale să instituie locuri de preschimbare a mărfii și a răspunderii contravenționale în cazul lipsei acestora.
- În aceeași ordine de idei se instituie norme în Legea nr. 231/2010 care clarifică procedura de apreciere a autorității administrației publice locale unde urmează a fi notificată unitatea comercială și implicit amplasat locul de preschimbare a mărfii fără însă a limita posibilitatea ca întreprinzătorul să dispună de mai multe locuri respective pentru comoditatea consumatorului.
- Din prevederile Legilor nr. 1100 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice și Legii viei și vinului nr.57/2006 ducem existența interdicției generale de comercializare a producției alcoolice persoanelor cu vârsta sub 18 ani și verificarea obligatorie a actului de identitate a consumatorului la vânzare. Conform redacției actuale, pentru a se asigura că persoana care cumpără producție alcoolică a atins vârsta de 18 ani, comercianții (vânzătorii) sunt obligați să solicite de la cumpărător prezentarea actului de identitate sau a unui alt act oficial cu fotografia persoanei, care să ateste vârsta acesteia. Utilizarea termenului de comercianți (vânzători) aduce incertitudine de implementare în cazul livrării mărfurilor, dat fiind faptul că, comerciantul propriu-zis, ca entitate, nu interacționează cu consumatorul (cu excepția întreprinderilor individuale), ci salariații acesteia. Salariații care livrează marfa către consumatorul final nu este neapărat vânzător, prin urmare, norma ar putea fi interpretată în sensul neexecutării obligației de verificare a vârstei consumatorului, astfel fiind compromis sensul normei de minimizare a consumului băuturilor alcoolice de către minori, situație aplicabilă și companiilor care prestează servicii de livrare (transport). Prin urmare, se propune completarea normelor existente în sensul asigurării incidenței obligației pentru salariații oricărui întreprinzător care interacționează cu consumatorul (inclusiv la livrare).
- Expunerea greșită a aplicabilității interdicțiilor de comerț a băuturilor alcoolice prin intermediul unităților de comerț ambulant urmează a fi

adusă în concordanță cu prevederile Legii nr. 231/2010 întru asigurarea principiului coerenței normei juridice. Clasificarea unităților de comerț ambulant este expusă în anexa nr. 5 la legea citată. Se impune clarificarea situației privind posibilitatea comerțului în cazul evenimentelor prevăzute la alin. (1), al art. 21⁵ din legea citată. Necesitatea schimbării situației actuale este iminentă din perspectiva atingerii obiectivelor menționate la pct. 2, a).

3. Regimul zilierilor în activitatea de curierat

- Se constată o lipsă de acoperire juridică suficientă în domeniul relațiilor de muncă ce ar viza serviciile de curierat, ce ar permite angajarea persoanelor implicate în activități cu caracter temporar (freelanceri, lucru la solicitare, angajare parțială, de până la 16 ani, etc.)

4. Protecția datelor cu caracter personal în procesul de activitate comercială transfrontalieră

- Legislația în vigoare impune obligativitatea stabilirii unor raporturi juridice directe dintre operator și persoanele împuternicite pentru a prelucra date personale din numele și pe seama operatorului, iar persoana împuternicită este în drept să acționeze în vederea prelucrării datelor furnizate de către operator doar în baza instrucțiunilor celui din urmă. Prin urmare, persoana împuternicită de operator nu este în drept să împuternicească (subcontracteze), prin intermediul încheierii unui act juridic, alte persoane abilitate în efectuarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal pe același operator de date cu caracter personal.
- Astfel, prevederile curente ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011 reprezintă un impediment atât pentru operatorii de date, care sunt nevoiți să încheie și să întrețină relații contractuale directe cu fiecare persoana împuternicită de prelucrare a datelor (fapt care este oneros, restrictiv și, adesea, imposibil în practică), cât și pentru persoanele împuternicite, care sunt lipsite de posibilitatea de a abilita și de a subcontracta, la rândul lor, alte persoane împuternicite pentru a realiza prelucrarea de date cu caracter personal.

5. Stimularea plăților fără numerar

- Una dintre cele mai semnificative surse de numerar din economie provine de la persoanele fizice și din activitățile lor. Există o tendință generală care zice că dacă o persoană este plătită în numerar, aceasta va încerca să cheltuiască acești bani în locurile în care numerarul este o regulă obișnuită (piețe, magazine mici și așa mai departe). Pe de altă parte, dacă o persoană ar constata că este mult mai ușor și sigur să utilizeze plăți electronice (fie carduri, fie oricare dintre alternativele oferite de prestatorii de servicii de plată non-bancari) sau nu ar avea altă opțiune decât să efectueze o plată electronică pentru o achiziție, persoana se va gândi să opereze electronic. Mai mult decât atât, dacă se dezvoltă un obicei al

utilizării plăților electronice, o persoană va căuta locurile în care este posibil să le folosească sau să le revendice, inclusiv în piață sau în micile magazine de alături de casă. Astfel, problema vizată ține de măsurile necesare pentru a asigura că regula exprimată mai sus va funcționa: sursa de numerar ar trebui abordată (salarii, alte plăți către persoane fizice); ar trebui abordat modul în care persoanele efectuează plăți (magazine și piețe din vecinătate, plăți către buget, cum ar fi taxe și impozite, plăți pentru servicii furnizate de organisme de stat sau locale, tranzacții de la egal la egal, etc.), dar mai trebuie inițiate și măsuri de oferire persoanelor fizice a alternativelor de plată cele mai comode pentru aceștia, inclusiv utilizarea soluțiilor FinTech.

6. Crearea cadrului normativ pentru instituirea Centrului informațional în domeniul tehnologiilor financiare (FinTech).

- Stimularea sectorului FinTech este o rezerva nevalorificată pentru stimularea economiei digitale și a comerțului electronic în Republica Moldova, datorită agilității de care dispun, atât în relația cu clienții, cât și viteza cu care reușesc să integreze cele mai noi tehnologii digitale și financiare.
- Costurile inferioare pe care le suportă, în comparație cu băncile tradiționale; nivelul mai ridicat de riscuri pe care acestea sunt dispuse să și-l asume; apropierea de clienții finali; asumarea funcțiilor largi de integratori a serviciilor de plată prin metode tehnologice noi – toate acestea fac din acest segment de piață un nou jucător capabil să dinamizeze evoluția comerțului electronic și să contribuie la integrarea financiară și digitală a IMMurilor.
- Totodată, accesul la informație și capacitatea acestor noi jucători pe piața digitală din Republica Moldova de a face analiza și a se conforma cadrului regulator complex din domeniul financiar, similar cu alte piețe emergente, necesită implementarea unui Centru Informațional FinTech, unde atât BNM, cât și alte instituții ar fi implicați pentru alfabetizare digitală a jucătorilor din acest sub-sector, instruire și consultanță.

7. Uniformizarea cerințelor pentru rezidenți și non-rezidenți în procesul de comerț electronic

- Domeniul de aplicare a Legii 284/2004 privind comerțul electronic doar la societățile înregistrate în Republica Moldova nu este justificat, deoarece nu permite furnizorilor de servicii străini care își direcționează activitatea spre Republica Moldova să aibă un tratament adecvat privind statutul de intermediar în comerțul electronic, respectarea cerințelor privind notificarea despre necesitatea de a bloca sau elimina un conținut online etc.

8. Clarificarea regimului vânzărilor online a metalelor prețioase și producției alcoolice

- Persoanele juridice rezidente, titulare de licențe valabile pentru activitatea de comerț cu metale prețioase și pietre prețioase, nu pot iniția activitatea de comerț electronic, deoarece, conform explicațiilor ASP, nu întrunesc condițiile de licențiere prevăzute în art.16 alin.(3) din Legea nr.282/22.07.2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase, și anume:
 - a) dispunerea în proprietate sau în locațiune a imobilului în care se desfășoară activitatea licențiată;
 - b) comercializarea articolelor din metale prețioase și pietre prețioase doar în magazine și secții specializate de bijuterii, cu suprafața de cel puțin 12 metri pătrați, în care se asigură condiții pentru evidența și integritatea valorilor.
- Condițiile de licențiere menționate mai sus privind suprafața minimă într-un imobil se referă la magazinele fizice, deoarece o astfel de condiție de licențiere ar fi imposibil de întrunit în cadrul comerțului electronic, care reprezintă un serviciu al societății informaționale și, prin natura sa, nu se desfășoară într-un imobil, și nu implică neapărat o suprafață fizică comercială.
- Conform art.13 al Legii 282/22.07.2004, persoanele juridice pot vinde metale prețioase și pietre prețioase fără restricții, cu respectarea prevederilor legale. Nu există nicio prevedere legală sau interdicție în Legea 282/22.07.2004 care să interzică comerțul electronic cu articole de metale prețioase sau care să prevadă că se permite comerțul cu articole de metale prețioase doar într-o anumită formă de comerț – comerț cu prezența fizică în magazin. De asemenea, în conformitate cu art.5 al Legii 284/22.07.2004 privind comerțul electronic, acordarea anumitor priorități sau limitarea drepturilor și intereselor furnizorilor de servicii și ale destinatarilor serviciilor, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, nu se admite. Prin urmare, nu se poate restricționa comerțul electronic cu articole de metale prețioase și pietre prețioase în comparație cu comerțul prin magazine fizice doar pe temeiul că în cadrul comerțului electronic nu există imobil și o suprafață fizică, calculată în metri pătrați. Aceasta constituie o limitare a drepturilor și intereselor furnizorilor de servicii și ale destinatarilor serviciilor electronice în comparație cu comercianții/consumatorii din magazine fizice.
- Conform art.12⁸ alin.(2) al Legii nr. 160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în cazul în care titularul de licență creează o subdiviziune separată care va desfășura activități conform licenței deținute, acesta este obligat să solicite reperfectarea licenței în vederea ajustării corespunzătoare a informației cu privire la adresa subdiviziunii în cauză din anexa licenței. Prin urmare, în cazul, dacă în licența persoanei juridice este indicat cel puțin un magazin fizic care întrunește toate condițiile de licențiere pentru comerțul cu articole de metale prețioase și pietre prețioase, în care mărfurile se păstrează și din care mărfurile se livrează consumatorilor în cadrul comerțului electronic, atunci ASP nu ar trebui să creeze impedimente pentru

comerțul electronic cu articole de metale prețioase. Totuși, ar trebui să se re-perfecteze licența existentă a comerciantului, conform art.12⁸ alin.(2) al Legii 160/22.07.2011, incluzând subdiviziunea unitate de comerț electronic (prin internet) care va desfășura activități conform licenței deținute pe adresa magazinului fizic.

- Din prevederile Legilor nr. 1100 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice și Legii viei și vinului nr.57/2006 deducem existența interdicției generale de comercializare a producției alcoolice persoanelor cu vârsta sub 18 ani și verificarea obligatorie a actului de identitate a consumatorului la vânzare. Conform redacției actuale, pentru a se asigura că persoana care cumpără producție alcoolică a atins vârsta de 18 ani, comercianții sunt obligați să solicite de la cumpărător prezentarea actului de identitate sau a unui alt act oficial cu fotografia persoanei, care să ateste vârsta acesteia. Utilizarea termenului de *comercianți* aduce incertitudine de implementare în cazul livrării mărfurilor, dat fiind faptul că, comerciantul propriu-zis, ca entitate, nu interacționează cu consumatorul (cu excepția întreprinderilor individuale), ci salariații acesteia. Salariatul care livrează marfa către consumatorul final nu este neapărat vânzător, prin urmare, norma ar putea fi interpretată în sensul neexecutării obligației de verificare a vârstei consumatorului astfel fiind compromis sensul normei de minimizare a consumului băuturilor alcoolice de către minori, situație aplicabilă și companiilor care prestează servicii de livrare (transport). Prin urmare, se propune completarea normelor existente în sensul asigurării incidenței obligației pentru salariații oricăror întreprinzători care interacționează cu consumatorul (inclusiv la livrare).
- Expunerea greșită a aplicabilității interdicțiilor de comerț a băuturilor alcoolice prin intermediul unităților de comerț ambulant urmează a fi adusă în concordanță cu prevederile Legii nr. 231/2010 întru asigurarea principiului coerenței normei juridice. Clasificarea unităților de comerț ambulant este expusă în anexa nr. 5 la legea citată. Se impune clarificarea situației privind posibilitatea comerțului în cazul evenimentelor prevăzute la alin. (1), al art. 21⁵ din legea citată.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

1. Deficiența de apreciere clară a activității comerciale desfășurate comportă cheltuieli nejustificate pentru întreprinzători care urmează să notifice activitatea de comerț și implicit, să achite taxele locale. Astfel, dacă pentru unitățile comerciale care desfășoară activitate de comerț exclusiv prin unități fixe (cu suprafață comercială) situația nu necesită clarificări, atunci pentru cei care cumulează activitatea comercială în unități fizice distincte cu comerțul electronic și acei care desfășoară activitate de comerț, utilizând exclusiv mijloace electronice, mijloace de comunicare la distanță și contracte la distanță (fără suprafață comercială), legislația este incertă.

În practică, comercianții care dispun de magazine cu suprafețe comerciale și utilizează pagini web pentru a promova și comercializa marfa sa, sunt impuși să achite taxa locală dublu, fiind invocată existența a 2 unități comerciale distincte. Unitățile care desfășoară comerț electronic în sensul noțiunii propuse în proiect (*comerț electronic – activitatea de comerț a persoanelor fizice și juridice de vânzare a bunurilor, executare a lucrărilor sau prestare a serviciilor, desfășurată prin intermediul mijloacelor electronice, mijloacelor de comunicare la distanță, contractelor la distanță*), se încadrează în activitățile stabilite de clasa 47.91 (Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet) din CAEM-2 aprobat prin Ordinul Biroului Național de Statistică Nr. 28 din 07.06.2019 cu privire la aprobarea Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (Publicat în Monitorul Oficial Nr. 193-202/2019 art. 1007). Clasa 47.91 include comerțul cu amănuntul prin case de comenzi sau prin Internet, de exemplu: cumpărătorul alege pe baza reclamelor, cataloagelor, informațiilor furnizate pe un website, a machetelor sau a altor mijloace de publicitate și face comanda prin poștă, prin telefon sau pe Internet (de obicei prin mijloace speciale de pe un website). Produsele achiziționate pot fi descărcate direct de pe Internet, sau în cazul bunurilor materiale - livrate clientului, ceea ce presupune utilizarea unei varietăți de mijloace electronice și nu doar a internetului (on-line), fără a fi restricționată de utilizarea unor mijloace de achitare anume, încadrându-se în noțiunea contractelor încheiate la distanță care, reieșind din noțiunea din art. 1013 a Codului civil, presupune că lipsa prezenței fizice simultane a părților contractului este limitată în timp prin stabilirea expresă ”până la și în momentul în care este încheiat contractul”. Astfel, contractul încheiat prin utilizarea exclusivă a unuia sau a mai multor mijloace de comunicare la distanță, nu exclude interacțiunea fizică a părților în oricare alt moment în timp sau spațiu, precum ar fi livrarea, preluarea de sine stătătoare de către consumator (indiferent dacă va fi de la sediul comerciantului sau alte locuri stabilite), deservire sau preschimbare ulterioară.

Spre deosebire de acțiunea de mai sus, redacția actuală a Legii nr. 284/2004 presupune o altă situație. Noțiunea serviciilor societății informaționale conține descrierea condițiilor care nu se încadrează în noțiune. Litera a) prevede expres că nu constituie servicii ale societății informaționale serviciile furnizate în prezența fizică a furnizorului și a destinatarului, chiar dacă acest lucru presupune utilizarea echipamentului electronic, iar noțiunea propriu-zisă invocă că serviciile includ și vânzarea de bunuri on-line.

Reieșind din cele de mai sus, serviciile societății informaționale sunt doar acele prestate (inclusiv, vânzarea de bunuri) on-line și fără prezența fizică a părților la toate etapele tranzacției. Dar, și în acest caz, poate avea loc livrarea la care se va interacționa fizic. Astfel, devine definitorie modalitatea de plată ca mijloc determinant pentru necesitatea interacțiunii fizice. Prin urmare, doar în cazul în care plata a fost efectuată on-line, prin utilizarea mijloacelor care nu presupun utilizarea terminalelor POS sau chatul-ui, vânzarea se va încadra în serviciile

societății informaționale (implicit în comerțul electronic, în redacția actuală a Legii nr. 284/2004). Constatarea ridică semne de întrebare, cum urmează a fi calificate, contabilizate și abordate celelalte activități care comportă toate caracteristicile serviciilor societății informaționale, dar la etapa achitării sunt afectate de interacțiune fizică? Proiectul presupune soluționarea acestei dileme prin diferențierea conceptuală a comerțului, adică a activității comerciale în sensul Legii nr. 231/2010, de activitățile practicate de subiecții serviciilor societății informaționale. Reieșind din obiectul acestor relații, caracteristica achitărilor on-line nu va mai comporta un caracter definitoriu pentru comerțul electronic, iar caracteristica vânzării de bunuri on-line va presupune utilizarea serviciilor societății informaționale ca platformă pentru vânzarea de bunuri și aplicare a tuturor normelor imperative și de procedură respective, iar relațiile de vânzare propriu-zise, fiindu-i aplicată legislația civilă.

Fiind stabilită diferențierea de activități se soluționează problema notificării activității de comerț. Unitățile comerciale de comerț electronic, urmând să notifice conform tipului 32 din anexa nr. 5 la Legii nr. 231/2010 utilizând regulile propuse prin amendarea art. 14 al legii pre-citate, iar unitățile care combină comerțul fix cu cel electronic vor notifica activitatea principală. Impunerea dublă cu taxă locală pentru unitățile cu suprafață comercială presupune pe lângă taxa per metru pătrat și o taxă suplimentară pentru activitatea on-line de 7500 lei (mun. Chișinău). Conform datelor din SIA GEAP (sistemul informațional automatizat de gestiune și evidență a actelor permissive) pentru anii 2019-2021 au fost notificate 671 + 32 în 2022, adică 703 unități comerciale care desfășoară activitate cu utilizarea clasei 47.91. Prin considerarea că 50% din cifra menționată dețin și unități fixe, s-ar ajunge la cifra de circa 2,6 mil MDL achitate în surplus ($703/2=351,5*7500=2,636,250$ MDL). Cifrele care derivă din datele pentru mun. Chișinău situația arată și mai dramatic. Astfel, în perioada 2014-2021 (cu creștere considerabilă în anii de pandemie 2020-2021, cu 514 și 637 de notificări corespunzător) au fost notificate 2,722 unități comerciale cu clasa 47.91. Aplicând formula de mai sus se va ajunge la o cifră de peste 10,2 mil MDL.

2. Conform datelor APCSP în anii 2018-2021 și în primul trimestru al anului 2022 au fost depuse 156 de petiții în cazurile comerțului on-line, fiind revendicate în principal drepturi aferente înlăturării deficiențelor produselor necalitative, nerambursarea contravalorii produselor neconforme, nerespectarea termenilor de livrare, precum și diferența de preț la livrare, comparativ cu cel din comandă, ne-eliberarea bonului fiscal și a facturii de livrare.

În cadrul controalelor s-au depistat și alte încălcări ale Legii nr.284/2004 precum lipsa informației sau plasarea pe pagini web a informațiilor incomplete sau eronate, fapt ce încalcă drepturile consumatorilor. Astfel de abordări sunt inacceptabile nu doar din perspectiva consumatorului dar și a condițiilor echitabile pentru toți comercianții, indiferent dacă dispun sau nu de suprafață comercială.

3. În altă ordine de idei, o serie de elemente necesare pentru dezvoltarea comerțului electronic au apărut în timp, prin întârzierea ajustării legislației interne în domeniul serviciilor de curierat și regimului de muncă a angajaților din acest domeniu specific. Prin urmare, Codul Muncii, necesită a modificat prin reglementarea activității ocazionale a curierilor, cu angajare parțială, ore de muncă flotante și cu necesitatea anumitei flexibilități în acest sens, pentru a acomoda atât angajatorul, cât și angajatul.

4. Stimularea și non-discriminarea plăților fără numerar de asemenea, a devenit un element nou, dat fiind faptul, că pe alocuri în Republica Moldova costurile pentru aceste noi forme de plată întârzie în promovare și protecție. În aceste condiții, comercianții sunt tentați să evite aceste instrumente de plată, dând preferință achitării în numerar, ce lasă loc pentru evaziune fiscală, competiție neloială și vulnerabilități în protecția consumatorului. Astfel, autorii inițiativei vin cu o serie de măsuri ce ar stimula și pune pe picior de egalitate la aplicare și acordarea reducerilor a plăților fără numerar, în diverse forme ale sale.

5. Un element nou, adresat de proiectul de față, vizează insuficiența de informații și cunoștințe de către antreprenorii începători, sau din cadrul companiilor *tech* privind implementarea soluțiilor financiare de plată la distanță. În majoritatea statelor tehnologic avansate, în care comerțul electronic a căpătat o răspândire adecvată, autoritățile creează platforme de genul Hub-urilor inovational FinTech, ce asistă consultativ industria să adopte noile soluții tehnologice. Problema insuficienței instrumentelor de plată online, costurilor înalte și alfabetizării digitale/financiare în societate a fost indicată în repetate rânduri de către toți actorii vizați: comercianți, autorități de supraveghere și consumatori finali.

6. Pe parcursul analizei constrângerilor în fața dezvoltării comerțului electronic, autorii au identificat o serie de constrângeri cauzate de evoluțiile acestui gen de activitate economică, care necesită o ajustare ușoară și clarificarea tratamentului legislativ, cum ar fi: protecția datelor cu caracter personal de către operatorii ce practică activitate comercială transfrontalieră; interacțiunea cu autoritățile fiscale în regim online (prezentarea declarațiilor, cereri electronice, informații prezentate autorităților, certificate, copii, etc.); uniformizarea cerințelor pentru rezidenți și non-rezidenți în procesul de comerț electronic; clarificarea regimului vânzărilor online a producției alcoolice și a metalelor prețioase. Toate aceste elemente au fost ridicate în discuție, atât de către comercianții on-line, cât și de autoritățile vizate, care se confruntă cu necesitatea unor clarificări adiționale.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

A. Evoluția problemei în Republica Moldova.

Constrângerile date au fost abordate mai pe larg în pct.1 a prezentei analize, totuși, trebuie de menționat, că insuficiența de măsuri agile în sensul menținerii/stimulării dezvoltării comerțului electronic în Republica Moldova este contraproductivă și

amânarea cu anii a unor intervenții, pe alocuri minore, cauzează probleme majore pentru dezvoltarea sectorului.

De asemenea, un element-cheie, care nu a fost menționat mai sus, ține de faptul, că problemele abordate, poartă în mare parte un caracter trans-sectorial, și nici o autoritate publică nu privește această problemă în complexitatea sa, acest gol fiind necesar de abordat mai mult sub presiunea publică a reprezentanților acestei industrii, cu suportul partenerilor de dezvoltare.

B. Lipsa intervenției (opțiunea „a nu face nimic”).

1. În situația menținerii condițiilor actuale persistă riscul de distorsionare a activității întreprinzătorilor prin deficiența de apreciere a activității desfășurate prin:

- a) aprecierea greșită a datelor aferente notificării comerciale duce la perpetuarea achitării de taxe locale în surplus;
- b) refuzul recepționării notificării cu prejudiciu de 100 lei pentru fiecare depunere;
- c) posibilitatea aplicării de sancțiuni pecuniare pentru practicarea/notificarea greșită a activității.

2. Încălcarea drepturilor consumatorilor presupune nu doar imposibilitatea revendicării acestora ci și cheltuieli aferente deplasării la/de la locul de depunere a pretenției/restituire a bunurilor, ceea ce comportă cheltuieli de deplasare dar și pierderea timpului util pentru o activitate productivă. Pe lângă cele menționate, bunurile procurate în acest fel pot fi electrocasnice, care pot fi de dimensiuni care necesită servicii de transport suplimentar, precum și lipsirea de bunul necesar în gospodărie cu toate deranjamentele implicite. Ieșire din funcție de ex. a unui frigider comportă nu doar deranjamente majore, dar și riscuri pentru sănătate. Restituirea, preschimbarea sau restituirea sumelor achitate tergiversate ilegal, presupune că bunul respectiv va fi achitat dublu prin necesitatea procurării unui frigider în schimbul celui deteriorat, de exemplu, sau cel puțin - limitarea bugetului familiar pe perioada examinării cazului. În unele situații s-ar putea ajunge până la examinarea cazului în instanțele de judecată cu achitarea implicită a serviciilor de asistență juridică. Dacă să admitem că în 50% din cele 156 de cazuri menționate de APCSP, s-ar ajunge la examinarea cazurilor în instanțele de judecată aceasta ar genera estimativ cheltuieli pentru consumatori de circa 546,000 MDL (~78*7000 MDL), fără a lua în considerare perioadele de desfășurare a proceselor în instanțe de diferit nivel prin utilizarea dreptului la atac, cheltuielile de transport, etc.

3. Cheltuielile generate de abuz de producție alcoolică sunt dificil de estimat cuantificat, fiind evident impactul asupra social al subiectului, inclusiv a calității de salariați a unor persoane viciate de alcoolism dar și a cheltuielilor bugetare pentru tratare viciilor respective dar și combaterea criminalității și întreținerea deținuților. De asemenea, expunerea greșită a aplicabilității interdicțiilor de comerț a băuturilor

alcoolice prin intermediul unităților de comerț ambulant urmează a fi adusă în concordanță cu prevederile Legii nr. 231/2010 întru asigurarea principiului coerenței normei juridice.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

A. Principalele modificări propuse la Legea nr.231/2010

Principalele prevederi noi constau în:

a) introducerea noțiunii de comerț electronic ”*comerț electronic* – activitatea de comerț a persoanelor fizice și juridice de vânzare a bunurilor, executare a lucrărilor sau prestare a serviciilor, desfășurată prin intermediul mijloacelor electronice, mijloacelor de comunicare la distanță, contractelor la distanță;

b) Completarea art. 14 cu alineate noi cu următorul cuprins:

”(11) Unitățile comerciale de tipul 32, conform anexei nr. 5, sau alte unități comerciale care nu dispun de suprafață comercială datorită specificului activității, vor notifica adresa unității comerciale în temeiul literei f) al alin. (6) după cum urmează:

a) în localitatea unde este sediul/domiciliul comerciantului, pentru unitățile nou create (notificare de inițiere a activității de comerț);

b) în localitatea în care încetează activitatea cu utilizarea suprafeței comerciale, cu efectuarea aprecierii prevăzute la alin. (12) pentru trimestrul următor celui în care a încetat activitatea cu utilizarea suprafeței comerciale;

c) în localitatea unde se desfășoară cea mai mare parte a activității (de exemplu unde se efectuează cea mai mare parte a livrărilor către consumator), urmare aprecierii prevăzute la alin. (12).

(12) Aprecierea amplasării unității comerciale incidente prevederilor alin. (11) se va efectua de către comerciant o dată la 75 de zile, calculate de la data de întâi ianuarie a fiecărui an, cu schimbarea eventuală a adresei unității comerciale în termen de 15 zile de la finisarea evaluării, și depunerea notificărilor de încetare și inițiere respectiv, în cazul în care intervine situația prevăzută la litera c) al alin. (11).

(13) Indicarea în notificare a datelor prevăzute la litera f) al alin. (6) nu este obligatorie în cazul în care bunul imobil nu dispune de număr cadastral.”

1. Alineatul (7) al art. 21 se completează la final cu următoarele cuvinte ”, cu excepția unităților comerciale:

a) de tipul 97 și 98 din anexa nr. 5

b) de tipul 32, din anexa nr. 5, doar în cazul în care implică în activitatea fizică în locuință doar a unui singur salariat în afara administratorului. În astfel de situații, unitatea comercială nu poate utiliza locuința pentru depozitare, transbordare, primirea vizitatorilor (consumatorilor sau clienților), pentru alte activități care pot distorsiona scopul de utilizare a locuințelor, precum și pentru crearea locurilor de preschimbare a mărfurilor.”.

2. Alineatul (3) al articolului 17⁴ se completează cu o literă nouă c) cu următorul cuprins:

” c) încălcarea condițiilor prevăzute la litera b) alin. (7) al art. 21.”

B. Modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor presupune

Completarea acesteia cu un articol nou 20¹ cu următorul cuprins:

”Articolul 20¹. Locuri de preschimbare a mărfii

(1) Unitățile comerciale care desfășoară activitatea de comerț prin intermediul mijloacelor electronice, mijloacelor de comunicare la distanță, contractelor la distanță (comerț electronic) precum și orice alte forme neinterzise de lege care presupun activitatea unităților comerciale fără suprafață comercială, sunt obligate să instituie locuri de preschimbare a mărfurilor în vederea asigurării executării obligațiilor prevăzute de literele g) și j) al art. 9, literele h) și h¹) la art.10, asigurării respectării drepturilor consumatorilor prevăzute la alin. (4) al art. 12, alin. (1) al art. 18⁵, alin. (1) al art. 19, alin. (1) al art. 20, și altor drepturi conexe.

(2) Locul de preschimbare a mărfii urmează a fi amplasat în localitatea unde este notificată activitatea de comerț a unității comerciale în conformitate cu prevederile alin. (11) și (12) al art. 14 din Legea nr. 231/2010. Locurile de preschimbare a mărfurilor sunt amplasate în corespundere cu prevederile alin. (7) al art. 21 din Legea nr. 231/2010. Locuri de preschimbare a mărfii suplimentare pot fi înființate în alte localități la discreția comerciantului.

(3) Locurile de preschimbare a mărfurilor nu sunt considerate unități comerciale în sensul anexei nr. 5 din Legea nr. 231/2010.

(4) Unitățile comerciale menționate la alin. (1) fac publice pe paginile sale web sau platformele electronice pe care își desfășoară activitate ori, în cazul lipsei acestora, prin comunicarea consumatorului prin mijloace de comunicare electronică sau actele care însoțesc vânzarea produsului sau prin intermediul altui purtător pe suport de hârtie, informațiile privind adresa amplasării locului de preschimbare a mărfii, numerele de telefoane și adresele de poștă electronică (e-mail) la care consumatorul este consultat privind procedura de preschimbare aplicată în unitatea comercială respectivă.

C. Modificări propuse la Codul contravențional

Modificările Codului contravențional vizează instituirea răspunderii pentru lipsa locurilor de preschimbare a mărfii ceea ce presupune modificarea art. 273:

”19) Lipsa locului de preschimbare a mărfii prevăzut la art. 20¹ al Legii nr. 105/2003, lipsa informației privind locul de preschimbare a mărfii, informarea necorespunzătoare privind locul de preschimbare a mărfii sau a numerelor de telefoane și adresele de poștă electronică (e-mail) la care poate fi obținută o consultare privind procedura de preschimbare aplicată în unitatea comercială respectivă,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;”.

2. la alineatul (1) al art. 402 după textul ”art.273 pct.5) și 5¹) se completează cu textul ”, 19),”;

3. la art. 408:

la alineatul (1), după textul ”art.273 pct.1), 2), 4), 6), 10), 12), 13), 17), .” se completează cu textul ”, 19),”;

la alineatul (2), după textul ”art.273 pct.1), 4), 6), 10), 12)” se completează cu textul ”, 19),”.

D. Modificările la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845/1992

S-a propus obligația privind aplicarea reducerilor identice în cazul utilizării a diverse instrumente de plată și restricționarea aplicării reducerilor adiționale în cazul achitării serviciilor ori mărfurilor în numerar, precum și obligația de a afișa și informa cumpărătorii despre toate instrumentele/metodele de plată care sunt disponibile la locul de plată. Totodată, practica care a devenit răspândită în ultimele 12 luni prin aplicarea reducerilor adiționale în cazul achitărilor cu cardurilor de plată rămâne posibilă.

E. Modificări la Legea privind comerțul electronic nr. 284/2004

Modificările propuse la **Legea privind comerțul electronic nr. 284/2004** vizează substituirea sintagmei *comerț electronic* din tot textul legii cu cea a *serviciilor societății informaționale*, la forma gramaticală corespunzătoare, deoarece termenul

de comerț electronic este asociativ Legii comerțului interior nr. 231/2010, lege, care stabilește crearea cadrului juridic corespunzător desfășurării activităților de comerț și principiile generale de desfășurare a activităților de comerț pe teritoriul Republicii Moldova, formele comerțului și tipologia unităților comerciale.

Sintagma *comerțul electronic* este cuprins în titlul Legii nr. 284/2004, însă, noțiunile și terminologia sunt caracteristice serviciilor societății informaționale. Art. 7 din legea citată nominalizează subiecții comerțului electronic: a) furnizori de servicii, b) destinatari ai serviciilor, c) intermediari în comerțul electronic, totodată putem observa că definițiile din art. 4 statuează: furnizor de servicii – persoană fizică sau juridică care desfășoară activitate de întreprinzător și care pune la dispoziția unui număr determinat sau nedeterminat de persoane servicii ale societății informaționale; destinatar al serviciilor – orice persoană fizică sau juridică ce utilizează servicii ale societății informaționale în scopuri comerciale, profesionale, personale sau de altă natură, în special în scopul căutării de informații sau al furnizării accesului la acestea; intermediar în comerțul electronic – persoană fizică sau juridică ce acordă altor subiecți ai comerțului electronic servicii legate de organizarea și dirijarea sistemelor și rețelelor informaționale în cadrul comerțului electronic, inclusiv de transmiterea, obținerea și stocarea informației în formă electronică, acestea fiind caracteristice serviciilor societății informaționale, fiind transpuse din Directiva 2000/31. Menționăm că, normele juridice din Directivă 2000/31 nu utilizează termenul comerț electronic în sens de stabilire a unor norme imperative procedură sau reglementare a acțiunilor, inacțiunilor subiecților sau condițiile de desfășurare a activității.

Directiva 2000/31 nu conține expres noțiunea de serviciu al societății informaționale, acesta regăsindu-se în Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului european și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale, care sună în felul următor - „*serviciu*” înseamnă orice serviciu al societății informaționale, adică orice serviciu prestat în mod normal în schimbul unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului. Directivele 2000/31 și Directiva (UE) 2015/1535 nu conțin o noțiune a comerțului electronic.

Din cele relatate supra deducem că, comerț electronic în sensul Directivei 2000/31 este o denumire generică a raporturilor juridice de prestare a serviciilor societății informaționale, mai multe aspecte ale domeniului regăsindu-se în diferite acte normative ale UE. Prin urmare, s-a decis reformularea noțiunii de comerț electronic în cuprinsul Legii nr. 231/2010 prin excluderea acesteia din cuprinsul Legii nr. 284/2004, precum și modificarea mai multor prevederi ale ultimei prin prisma noțiunii de servicii a societății informaționale.

Totodată, deoarece aspectele legate de încheierea contractelor la distanță actualmente sunt reglementate de Codul civil, a fost abrogat articolul 24 "Regimul juridic al contractelor încheiate prin mijloace electronice".

Un element nou al legii este introducerea unui articol nou care prevede că în cazul în care destinatarul trimite prin mijloace electronice oferta de a contracta sau acceptarea ofertei de a contracta, făcute de furnizorul de servicii, furnizorul de servicii are obligația de a confirma primirea ofertei sau, după caz, a acceptării acesteia, în unul dintre următoarele moduri:

a) trimiterea unei dovezi de primire prin poștă electronică sau printr-un alt mijloc de comunicare individual echivalent, la adresa indicată de către destinatar, fără întârziere;

b) confirmarea primirii ofertei sau a acceptării ofertei, printr-un mijloc echivalent celui utilizat pentru trimiterea ofertei sau a acceptării ofertei, de îndată ce oferta sau acceptarea a fost primită de furnizorul de servicii, cu condiția ca această confirmare să poată fi stocată și reprodușă de către destinatar

F. Modificări la Legea privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri nr. 22/2018

Modificările aferente au drept scop aplicarea legii menționate și pentru curierii care activează în domeniul comerțului electronic și sunt responsabili pentru așa-numita "livrare la ultimul kilometru" (*last mile delivery*) a mărfurilor și produselor alimentare.

Practica în acest domeniu confirmă că majoritatea angajaților în acest domeniu lucrează periodic, utilizând transportul public sau transport propriu (de exemplu, bicicleta) și cu un regim flexibil. În anumite companii de curierat, ziua de lucru începe prin activarea softului specializat la telefonul mobil al salariatului și se termină cu ieșirea (de-logarea) din softul specializat. Astfel, activitatea dată este prestată, în cea mai mare parte, de tineri, inclusiv studenți și, ca rezultat, această activitate corespunde pe deplin definiției zilierilor – lucru necalificat cu grafic flexibil pe perioada determinată (90 zile pe an). Adicional, se propune introducerea modificărilor care vor duce la facilitarea achitării veniturilor prin utilizarea conturilor de plată/ bancare.

G. Modificări la Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr. 1569/2002

Modificările propuse vin să adreseze problema în ceea ce ține de modul de declarare a trimiterilor poștale. Astfel, legislația prevede că bunurile introduse și

scoase de pe teritoriul Republicii Moldova prin intermediul trimiterilor poștale internaționale sau bagajului neînsoțit se declară în scris, în modul stabilit.

Totuși, chiar și în cazurile când coletele sunt sub limita deminimis (B2C 200 EUR intrinsecă, C2C 430 comercială), urmează să fie declarate în scris prin completarea unui formular reglementat de OSV Serviciul Vamal ORDIN Nr. 56 din 21-02-2008. De exemplu, chiar și persoanele juridice au dreptul să primească colete poștale cu valoarea intrinsecă sub 100 EUR, fără să depună Declarația Vamală, iar persoanele fizice – nu. Mai mult ca atât, formula în cauză elimină posibilitatea introducerii formelor moderne de declarare, online, la nivel de manifest etc. Aceasta este important, deoarece la moment persoana este obligată să vină din orice colț a Moldovei, să îndeplinească DV-6 sau să împuternicească pe cineva în acest sens.

Astfel, odată ce va fi exclus acest impediment, procedura ar urma să fie mai flexibilă și variată și ar urma să fie reglementată la nivel operațional – de către Serviciul Vamal.

H. Modificări la Legea privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase nr.282/2004

Amendamentele propuse sunt determinate de faptul, că persoanele juridice, rezidente ale RM, titulare de licențe valabile pentru activitatea cu metale prețioase și pietre prețioase (comerț), nu pot iniția activitatea de comerț electronic, deoarece se consideră că nu întrunesc condițiile de licențiere prevăzute în art.16 alin.(3) din Legea nr.282/22.07.2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase (dispunerea în proprietate sau în locațiune a imobilului în care se desfășoară activitatea licențiată, comercializarea acestora doar în magazine și secții specializate cu suprafața de cel puțin 12 metri pătrați, etc.). Modificările inițiate vin să excludă această limitare.

I. Modificări la Codul Muncii al Republicii Moldova nr.154/2003

Se propune modificarea articolului 100¹ (Program flexibil de muncă) din Codul Muncii al Republicii Moldova prin introducerea unei modalități noi de muncă flexibilă care este menită să reglementeze activitatea de *freelancer* în RM. Astfel, se propune ca retribuirea pentru munca prestată de salariat să fie direct proporțională cu timpul de muncă efectiv lucrat, iar achitarea impozitului pe venit și a contribuțiilor de asigurare socială și medicală să fie plafonată la suma salariului prevăzut de contractul individual de muncă respectiv.

Cu alte cuvinte, plata salariului către salariat se efectuează pe baza muncii efectiv prestate de acesta, iar achitarea impozitelor și a contribuțiilor se calculează reieșind

din suma prevăzută de contractul individual de muncă. Se propune că dacă salariatul pe parcursul lunii a preluat mai multe comenzi, a fost implicat într-un număr mai mare de proiecte, acesta va fi plătit pentru toată muncă prestată. *Per a contrario*, dacă pe parcursul unei luni, salariatul nu a avut comenzi / nu a fost implicat într-un număr suficient de proiecte, pe lângă salariul achitat pentru munca efectiv prestată, acesta va avea și garanții salariale sub forma de impozite / contribuții, care nu vor depinde de salariul efectiv achitat.

Cu alte cuvinte, se propune instituirea unei balanțe între lucrul instabil al freelancer-ilor (curieri, traducători, designeri, etc.) și garanțiile sociale acordate acestora. Astfel, acest tip de salariați vor avea asigurări sociale prestabilite și garantate, fiind, în același timp, plătit în dependență de munca efectiv prestată.

J. Modificări la Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548/1995

Modificările propuse completează lista atribuțiilor Băncii Naționale cu una nouă ce ține de promovarea inovațiilor și transformării digitale a pieței serviciilor financiare, având ca scop oferirea cadrului normativ suficient pentru implementarea unui Centru Informațional în domeniul tehnologiilor financiare (FinTech). Centrul Informațional FinTech este un centru de consultanță online specializat, care are ca scop ghidarea companiilor din domeniul tehnologiilor financiare în aplicarea și pregătirea pentru aplicare a legislației financiar-bancare. Banca Națională a Moldovei poate atrage și alte entități cu atribuții în domeniu, la activitatea Centrului Informațional FinTech.

K. Modificări la Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135/2007

Modificările propuse vin să completeze legea cu prevederile ce ar permite organizarea și desfășurarea adunărilor generale ale asociațiilor/membrilor consiliului, similare celor aplicabile la moment în cazul societăților pe acțiuni.

L. Modificări la Legea cu privire la organizațiile necomerciale nr. 86/2020

Modificările propuse vin să completeze legea cu prevederile ce ar permite organizarea și desfășurarea adunărilor generale ale asociațiilor/membrilor consiliului, similare celor aplicabile la moment în cazul societăților pe acțiuni.

M. Modificări la Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr.133/2011

Se propune introducerea unor clarificări în legislația de reglementează domeniul datelor cu caracter personal în privința regulilor de sub-contractare de către

operatorii datelor cu caracter personal / persoanele împuternicite de acestea a persoanelor terțe care sunt implicate în procesarea datelor cu caracter personal.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Armonizarea legislației interne cu Directiva privind serviciile societății informaționale urmează să atingă următoarele finalități:

1. excluderea discrepanțelor de implementare prin separarea noțiunilor de servicii a societății informaționale de cea a comerțului electronic;
2. excluderea discrepanțelor în stabilirea taxelor locale și a locului depunerii notificării în cazul comerțului electronic;
3. asigurarea predictibilității afacerii, respectiv planificarea și sporirea stabilității prin reducerea incertitudinii în aprecierea tipului unității comerciale;
4. asigurarea respectării drepturilor consumatorilor obligațiilor prevăzute de literele g) și j) al art. 9, literele h) și h¹) la art.10, asigurării respectării drepturilor consumatorilor prevăzute la alin. (4) al art. 12, alin. (1) al art. 18⁵, alin. (1) al art. 19, alin. (1) al art. 20 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor inclusiv în cazul vânzărilor desfășurate de către unitățile comerciale fără suprafață comercială;
5. asigurarea implementării politicilor statului în restricționarea accesului minorilor la băuturi alcoolice.
6. actualizarea legislației și clarificarea regimul zilierilor în activitatea de curierat.
7. eliminarea unor constrângeri identificate la procesarea datelor cu caracter personal de către operatorii ce practică activitate comercială transfrontalieră.
8. eliminarea discriminării plăților fără numerar la stabilirea politicii de reduceri, modul oferit de plată a mărfii, stimularea implementării soluțiilor fără numerar.
9. stimularea implementării soluțiilor FinTech și crearea precondițiilor pentru deschiderea unui Centru Informațional FinTech.
10. eliminarea barierelor pentru interacțiunea online cu autoritățile fiscale la prezentarea declarațiilor, cererilor electronice, obținerea/furnizarea de informații către autoritățile fiscale, etc.
12. uniformizarea cerințelor pentru rezidenți și non-rezidenți în procesul de comerț electronic.

13. clarificarea unor aspecte legate de vânzările online a producției alcoolice și a metalelor prețioase.

14. alte ajustări legislative ocazionale ce vizează organizarea online a unor activități din cadrul companiilor și organizațiilor non-comerciale, cum ar fi reuniunile organelor constituante, de administrare colectivă, etc.

Sintetic obiectivele pot fi expuse după cum urmează:

Probleme	Obiective specifice	Obiective generale
Existența discrepanțelor de implementare	Excluderea discrepanțelor	Crearea unui cadru de reglementare concludent pentru întreprinzători
Lipsa mecanismelor de asigurare a drepturilor consumatorilor în cadrul comerțului electronic	Asigurarea respectării drepturilor consumatorilor	Crearea mecanismelor, inclusiv coercitive pentru neadmiterea eschivării de la executarea obligațiilor
Pericolul pentru sănătatea minorilor	Asigurarea certitudinii de incidență a cerințelor generale comerțului electronic	Minimizarea consumului de băuturi alcoolice de către minori
Cadrul legal existent nu este adaptat genului specific de activitate de curierat	Oferirea unor soluții pentru angajare parțială și asigurare drepturi sociale a angajaților din domeniu	Clarificarea regimul zilierilor în activitatea de curierat
Constrângeri identificate la procesarea datelor cu caracter personal de către operatorii ce practică activitate comercială transfrontalieră	Eliminarea barierelor identificate	Asigurarea activității economice nestingherite și a protecției adecvate a datelor cu caracter personal

Insuficiența unor măsuri de stimulare a plăților fără numerar	Eliminarea discriminării plăților fără numerar la stabilirea politicii de reduceri, modul oferit de plată a mărfii, stimularea implementării soluțiilor fără numerar.	Proliferare plăților fără numerar, ridicarea trasabilității tranzacțiilor și eliminarea concurenței neloiale din comerțul electronic (non-electronic și hibrid)
Lipsa unui Centru Informațional FinTech în Moldova	Eliminarea precondițiilor și oferirea acestui drept autorității de reglementare	Crearea unui Centru Informațional FinTech în Moldova și facilitarea dezvoltării acestei industrii în țară
Limitării pentru organizarea online a unor activități din cadrul companiilor și organizațiilor non-comerciale, cum ar fi reuniunile organelor constituante, de administrare colectivă, etc.	Eliminarea restricțiilor impuse artificial și clarificarea condițiilor pentru interacțiune online	Stimularea utilizării instrumentelor digitale pentru ridicarea eficienței și transparenței proceselor din cadrul companiilor și ONC-urilor

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea "a nu face nimic", care presupune lipsa de intervenție

Această opțiune a fost descrisă consecutiv, în punctele precedente - la enunțarea problemelor adresate de proiectul de față, iar lipsa de intervenție agravează situația comercianților ce au ca obiectiv migrarea în online.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

1. Una din principalele inovații a proiectului constă în introducerea conceptului de Loc de preschimbare a mărfii.

”Articolul 20¹. Locuri de preschimbare a mărfii

(1) Unitățile comerciale care desfășoară activitatea de comerț prin intermediul mijloacelor electronice, mijloacelor de comunicare la distanță, contractelor la distanță (comerț electronic) precum și orice alte forme neinterzise de lege care presupun activitatea unităților comerciale fără suprafață comercială, sunt obligate să instituie locuri de preschimbare a mărfurilor în vederea asigurării executării obligațiilor prevăzute de literele g) și j) al art. 9, literele h) și h1) la art.10, asigurării respectării drepturilor consumatorilor prevăzute la alin. (4) al art. 12, alin. (1) al art. 185, alin. (1) al art. 19, alin. (1) al art. 20, și altor drepturi conexe.

(2) Locul de preschimbare a mărfii urmează a fi amplasat în localitatea unde este notificată activitatea de comerț a unității comerciale în conformitate cu prevederile alin. (11) și (12) al art. 14 din Legea nr. 231/2010. Locurile de preschimbare a mărfurilor sunt amplasate în corespundere cu prevederile alin. (7) al art. 21 din Legea nr. 231/2010. Locuri de preschimbare a mărfii suplimentare pot fi înființate în alte localități la discreția comerciantului.

(3) Locurile de preschimbare a mărfurilor nu sunt considerate unități comerciale în sensul anexei nr. 5 din Legea nr. 231/2010.

(4) Unitățile comerciale menționate la alin. (1) fac publice pe paginile sale web sau platformele electronice pe care își desfășoară activitate ori, în cazul lipsei acestora, prin comunicarea consumatorului prin mijloace de comunicare electronică sau actele care însoțesc vânzarea produsului sau prin intermediul altui purtător pe suport de hârtie, informațiile privind adresa amplasării locului de preschimbare a mărfii, numerele de telefoane și adresele de poștă electronică (e-mail) la care consumatorul este consultat privind procedura de preschimbare aplicată în unitatea comercială respectivă.

Introducerea conceptului presupune soluționarea problemei apărării drepturilor consumatorilor și asigurării echității între întreprinzătorii care practică activitatea prin intermediul unităților comerciale cu suprafață comercială și cei fără.

Prin corelare cu normele de mai sus se propune instituire mecanismului de evaluare a locului în care va fi amplasat Locul de preschimbare a mărfii prin completarea art. 14 al Legii nr.231/2010.

2. Divizarea conceptuală a comerțului electronic de serviciile societății informaționale a fost detaliată la pct.1 lit. c) din prezenta, de asemenea, cum au fost detaliate și alte elemente din proiect.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost luate în considerare datorită argumentării opțiunii de bază și a celei "a nu face nimic".

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Au fost descrise pe parcursul prezentei note

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

A se vedea proiectul legislativ

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Impacturile opțiunilor alternative nu au fost analizate detaliat, ținând cont de specificul acestora

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Principalele riscuri în eșuarea proiectului comportă:

a) poziția comercianților privind preținsele cheltuieli de conformare la crearea locurilor de preschimbare a mărfii;

b) poziția autorităților administrației publice locale vis-a-vis de modul de notificare și impunere a taxelor locale.

Combaterea privind riscurile derivă din cele prezentate supra în prezenta analiză.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

În prezenta secțiune se descriu costuri de conformare pentru anumiți subiecți și impacturi necuprinse în alte secțiuni al prezenta.

1. Întreprinzătorii

Costurile pe care le-ar suporta întreprinzătorii depind într-o oarecare măsură de forma pe care o va lua legislația. Aparent costurile principale ar fi costurile legate de conformarea la propunerile de instituire a Locurilor de preschimbare a mărfii în situațiile în care întreprinzătorul nu dispune de suprafață comercială. De facto, amplasarea unităților comerciale în locuințe este prohibită prin prevederile alin. (7) al art. 20 din Legea nr. 231/2010, care face referință la alin. (1) al art. 5 din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, iar din perspectiva literelor a) și c) al alin. (6) al art. 14 din Legea nr. 231/2010 urmează a fi separate adresa juridică de cea a desfășurării activității de comerț. Astfel, întreprinderea urmează să dispună de spații pentru desfășurarea activității conform cerințelor generale de desfășurare a activității de comerț, ultimele pot fi utilizate în calitate de Locuri de preschimbare a mărfii, fiind evitate cheltuielile suplimentare.

2. Consumatori

Consumatorii vor avea doar beneficii de pe urma implementării proiectului, prin creșterea certitudinii în posibilitatea revendicării drepturilor legale și evitarea unor inconveniente sociale și cheltuieli ne obligatorii.

3. Statul

Proiectul nu comportă cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat, totodată acesta ar putea reduce defalcările către bugetele autorităților publice locale. Însă, după cum s-a demonstrat este ambiguă aplicarea de taxe locale pentru aceeași unitate comercială doar pentru utilizarea procedeele caracteristice comerțului electronic, cu excepția cazurilor când aceasta nu constituie activitate principală. Totodată, pentru a crește rata comerțului electronic și realizarea programelor statului în acest sens, urmează a fi aplicate procedee de stimulare în locul celor de impozitare excesivă.

4. Impact social și de mediu

Impactul social al normelor poate fi dedus din cele relatate supra, iar cel de mediu, fiind greu de estimat cuantificat, comportă beneficii din perspectiva evitării circulației inutile a consumatorilor și comercianților, reducerii utilizării de mijloace fixe și de transport, a suprafețelor comerciale ceea ce duce inevitabil la reducerea poluării aerului și reducerea generării deșeurilor.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Opțiunea recomandată presupune abordarea problemelor identificate, în vederea soluționării acestora și atingerii obiectivelor formulate, cu impacturile estimate în conjunctura curentă, într-o manieră încurajatoare - prin oferirea posibilităților de creștere economică, democratică - fără utilizarea instrumentelor dure de reglementare, cu oferirea posibilităților de alegere pentru întreprinzători de a se conforma benevol în vederea evitării aplicării forței de constrângere a statului.

În această configurație, atingerea obiectivelor propuse este una reală.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

A. Implementarea:

- 1) Legea va intra în vigoare în termen de câteva luni de la data publicării fiind asigurat termenul necesar pentru comercianți de a-și modifica modul de desfășurare a activității;
- 2) Guvernul și alte autorități publice competente vor trebui să aducă actele sale normative în concordanță cu acesteia.
- 3) Schimbări instituționale nu se preconizează.

B. Monitorizarea implementării va fi realizată în baza legislației aplicabile (Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și legislația secundară).

- 1) APCSP va monitoriza numărul petițiilor depuse de consumatori, va aprecia cum s-a schimbat modul de conformare a întreprinzătorilor care practică comerțul electronic la cerințele legale.
- 2) ME va cumula adresările întreprinzătorilor și a consumatorilor în vederea aprecierii corecte a impactului legii în vederea unei eventuale intervenții legislative ce corectare.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

- 1) Numărul plângerilor înaintate către APCSP privind nerespectarea drepturilor consumatorilor;
- 2) Numărul demersurilor întreprinzătorilor și a consumatorilor din care să derive problemele nesoluționate prin proiect;

<p>3) Creșterea cifrelor de afaceri ale comercianților și implicit a veniturilor bugetare de pe urma sporirii circuitelor economice (prin monitorizarea datelor statistice privind cifrele de afaceri și a PIB-ului).</p>
<p><i>c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</i></p>
<p>Considerând termenul de intrare în vigoare a legii și formarea deprinderii de implementare a actorilor implicați considerăm relevantă perioada de circa 3 luni de la momentul publicării legii pentru consumatori și circa 1,6 ani pentru buget.</p>
<p>6. Consultarea</p>
<p><i>a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă</i></p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Consumatorii 2. Comercianții 3. Autoritățile
<p><i>b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților</i></p>
<p>Proiectul legislativ este generat de necesitățile stringente acumulate în sector, constrângerile identificate în studiile specializate și dialogul direct cu asociațiile de afaceri</p>
<p><i>c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)</i></p>
<p>În cadrul comunicării și consultării părților vizate, prin metodele indicate mai sus, s-au conturat următoarele poziții ale următorilor parteneri principali ai ME în cadrul acestui exercițiu de modificare a legislației:</p> <p>A. Comercianții</p> <p>Este necesară eliminarea constrângerilor identificate și aplicare unor instrumente moderne de promovare a comerțului electronic</p> <p>B. Autoritățile</p>

Clarificarea constrângerilor identificate va asigura dinamizarea proceselor în acest sector economic și creșterea acumulărilor bugetare

C. Consumatorii

Va crește nivelul de protecție a consumatorului și accesibilitatea comerțului online